

VALTIONEUVOSTON ASETUS METSÄSTYSASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1 Yleistä

Laki metsästyslain muuttamisesta (504/2017) on tullut voimaan 1 päivänä elokuuta 2017. Metsästyslakiin tehdyt muutokset koskevat muun muassa ampumakoetta, hirvenmetsästystä, metsästyksen johtajaa, saalisilmoitusta, ravintohoukutinta, metsästysaseen kuljettamista ja rauhoituksesta poikkeamista koskevaa menettelyä. Valtioneuvoston asetus metsästysasetuksen muuttamisesta (516/2017), valtioneuvoston asetus metsästyslaissa säädetyistä ilmoitusmenettelystä (930/2017) sekä maa- ja metsätalousministeriön asetus ampumakoekesta (517/2017) sisältävät pääosan lainmuutoksen edellyttämistä täydentävistä säännöksistä, joista loput on tarkoitus säätää ehdotettavalla asetuksella.

Lisäksi ehdotettavalla asetuksella tehtäisiin muutoksia tiettyjen riistaeläinten rauhoitusaikoihin. Asetus annettaisiin metsästyslain 29, 30, 34, 37 ja 38 a §:n nojalla.

2 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Asetusehdotuksen tavoitteena on poikkeuslupabyrokratian purkaminen, saalistiedon parantaminen, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen vähentäminen sekä hyvinvoinnin lisääminen uusien metsästysmahdollisuuksien muodossa.

Pakollinen saalisilmoitusvelvollisuus laajennettaisiin kattamaan taantuneet vesilinnut. Metsästäjille vuosittain lähetettävä saaliskysely ei anna riittävän tarkkoja tietoja harvalukuisten riistasaalisilajien osalta. Vesilintujen metsästyksen kestävyuden varmistaminen edellyttää nykyistä tarkempia ja kattavampia saalistietoja, sillä riistavesilintukannat ovat taantuneet jo pitkään.

Asetuksen tavoitteena on edelleen vähentää hirvieläinten aiheuttamia vahinkoja säättämällä Suomen riistakeskukselle mahdollisuus ohjata pyyntilupien käyttämistä pyyntilupa-alueen sisällä erityisesti hirven aiheuttamien vahinkojen vähentämiseksi.

Asetuksella muutettaisiin myös eräiden riistaeläinten rauhoitusaikoja. Oravan, näädän, karpän, itämeren norpan sekä meri- ja kanadanhanhen rauhoitusaikojen lyhentämisellä pyritään vähentämään eläinten aiheuttamia vahinkoja ja poikkeuslupiin liittyvää hallinnollista taakkaa. Hirven rauhoitusaikaan tehtävillä muutoksilla tehostettaisiin myönnettyjen pyyntilupien käyttöä. Peltopyyn rauhoitusajan lyhentämisellä lisättäisiin metsästysmahdollisuuksia ja parannettaisiin riistatalouden toimintaedellytyksiä. Metsäkanalintujen rauhoitusaikojen muutoksella pyritään puolestaan lisäämään metsästysmahdollisuuksia hyvinä lintuvuosina. Huonojen lintuvuosien aikana metsästysaikoja rajoitetaan nykykäytännön mukaisesti metsästyslain 38 §:n mukaisessa menettelyssä.

3 Yksityiskohtaiset perustelut

5 a § *Eräiden riistalajien metsästyksessä edellytettävä saalisilmoitus*

Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan saaliiksi saadusta metsäkauriista, villisiasta, hilleristä ja metsähanhasta on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Sääntelyä muutettaisiin siten, että saalisilmoitus olisi tehtävä myös saaliiksi saadusta haapanasta, jouhisorsasta, heinätavista, lapasorsasta, punasotkasta, tukkasotkasta, haahkasta, allista, tukkakoskelosta, isokoskelosta sekä nokikanasta.

Edellä mainittujen vesilintujen kannat ovat taantuneet merkittävästi. Metsästyksen kestävyuden turvaamiseksi on välttämätöntä parantaa saalistiedon luotettavuutta kyseisten lajien osalta. Riistavesilintujen osalta ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle jäisivät saalismäärältään yleiset riistalajit sinisorsa, tavi ja telkkä sekä hanhista meri- ja kanadanhanhi, joiden kannat ovat vakaat. Metsästäjien näkökulmasta on selkeää, että kaikista muista kuin kolmesta yleisestä sorsalajista ja kahdesta hanhilajista tehdään ilmoitus. Saalisilmoitusvelvollisuuden toteutuminen käytännössä edellyttää onnistunutta tiedottamista.

Pykälän 2 momentin sääntelyä muutettaisiin siten, että saaliin pyyntiajankohtana ilmoitettaisiin päivämäärä, jolloin yksilö saatiin saaliiksi sekä pyyntipaikkatietona kunta, jossa yksilö saatiin saaliiksi. Näin selkeytettäisiin sääntelyä ja varmistettaisiin saalistietojen riittävä tarkkuus riistakantojen käytön suunnittelua varten.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan saaliiksi saadusta villisiasta olisi ilmoitettava pyyntipaikan koordinaatit. Pyyntipaikkatieto on tarpeellinen afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi.

6 § *Hirvieläimen pyyntilupahakemus*

Pykälän 1 momentin sääntelyä muutettaisiin siten, että hirvieläimen metsästystä koskevaan pyyntilupahakemukseen tulisi liittää nykyisin edellytetyjen selvitysten lisäksi luettelo niistä kiinteistörekisterin yksiköistä tai niiden osista, joiden alueella hirvieläimen metsästys tapahtuu. Luettelon liittäminen jokaiseen pyyntilupahakemukseen sujuvoittaisi lupamenettelyä ja vähentäisi lisäselvitysten tarvetta. Tällä hetkellä pyyntilupa-alueisiin liittyvät epäselvyydet kuormittavat lupamenettelyä kohtuuttoman paljon.

Pykälän 2 momentin mukaan Suomen riistakeskus voisi edellyttää hakijalta selvitystä lupahakemuksessa tarkoitetun alueen metsästysoikeudesta. Tältä osin momentti vastaisi voimassa olevaa sääntelyä. Pykälän 3 momentti säilyisi ennallaan.

7 § *Hirvieläimen pyyntilupa-an otettavat määräykset*

Pykälän 1 momentti säilyisi muutoin ennallaan, mutta momenttiin lisättäisiin mahdollisuus Suomen riistakeskukselle määrätä pyyntilupien alueellisesta kohdentumisesta pyyntilupa-alueen sisällä.

Lisäys on tarpeen hirvikannan hoitosuunnitelman hirvikantaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Suomen riistakeskus voisi pyyntilupa-an otettavalla määräyksellä ohjata pyyntilupien kohdentamista pyyntilupa-alueen sisällä. Tällainen tarve voi syntyä erityisesti tilanteessa, jossa luvansaajalla on samaan pyyntilupa-päätökseen sisältyviä alueita eri hirvitalousalueilla tai verotuslohkoilla tai mikäli jonkin alueen hirvivaHINGOT ovat erityisen suuret. Pykälän 2 momentti säilyisi ennallaan.

20 a §

Ilma-aseen käyttäminen

Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilma-asetta voitaisiin käyttää rakennuksen sisällä myös variksen, harakan, kesykyyhkyn, oravan, näädän, karpän ja minkin tappamiseen. Kyseiset lajit hakeutuvat usein rakennusten sisätiloihin, josta ne voidaan poistaa tehokkaasti ilma-aseella.

Voimassa olevan sääntelyn mukaan ilma-asetta saa käyttää vain rakennuksen sisällä ja siellä vain muun rauhoittamattoman nisäkkään kuin villiintyneen kissan tappamiseen. Muiden lajien osalta ilma-aseen käyttäminen on mahdollista vain Suomen riisikeskuksen poikkeusluvalla. Muutoksella vähennettäisiin poikkeuslupien myöntämisestä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Pykälän 2 momentti säilyisi ennallaan.

23 §

Metsästyksen johtajan tehtävät

Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään metsästyksenjohtajan läsnäolovelvollisuutta koskeva säännös, jonka mukaan kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, hirven, valkohäntäpeuran ja metsäpeuran seuruemetsästystapahtumassa olisi joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä.

Metsästyksen johtajan tehtävien huolellinen hoitaminen edellyttää läsnäoloa metsästystilanteessa, minkä vuoksi asiasta on hyvä säätää asetuksessa. Seuruemetsästyksessä katsotaan metsästystapahtuma, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin metsästyksenjohtajan tehtävistä karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksessä. Karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen johtaja suunnittelisi käytännön metsästystapahtumat, antaisi metsästykselle osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä ja huolehtisi, että poikkeuslupan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista olisi poikkeuslupan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle. Lisäksi 4 momentissa säädettäisiin karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen johtajan läsnäolovelvollisuudesta vastaavasti kuin 2 momentissa.

24 §

Yleiset rauhoitusajat

Pykälän 1 momentissa säädetään ajanjaksot, jolloin riistaeläimiä ei saa metsästä.

Kohdassa 3 säädetään oravan rauhoitusajasta. Voimassa olevassa asetuksessa oravan metsästysaika on 1.12.–31.1. Metsästysaikaa jatkettaisiin molemmista päistä kuu-kaudella. Uusi metsästysaika olisi marraskuun alusta helmikuun loppuun. Muutoksella poistettaisiin tarpeetonta lupahallintoa. Oravat voivat aiheuttaa ongelmia muun muassa talojen eristeisiin.

Kohdassa 6 säädettäisiin karpän rauhoitusajasta ja kohdassa 7 näädän rauhoitusajasta. Voimassa olevan asetuksen mukaan näitä lajeja saa metsästä marraskuun alusta maaliskuun loppuun. Muiden pienpetojen metsästysaika alkaa elokuun alusta. Pienpetojen loukku- ja rautapyyntiä harjoitetaan elokuun alusta lähtien. Koska kärppä- ja

näätäkannat ovat vahvat ja kestävät nykyistä kovemman verotuksen, niiden metsästysajat on syytä yhtenäistää muiden pienpetojen kanssa. Muutos vähentäisi tarvetta poistaa kärppiä ja näätiä poikkeuslupien nojalla.

Kohdassa 8 säädettäisiin itämeren norpan rauhoitusajasta. Rauhoitusaikaa muutettaisiin siten, että laji olisi rauhoitettu tammikuun 1 päivästä huhtikuun 15 päivään. Rauhoitusajan muutos on tarpeellinen, jotta pystytään nykyistä tarkemmin kohdistamaan pyyntiä vahinkoja aiheuttaviin yksilöihin. Kalataloudelle merkittävimmät vahingot syntyvät myöhäissyksyllä, kun itämeren norpat siirtyvät ulappa-alueilta rannikkoalueille. Rauhoitusajan muutoksen myötä pyyntiä pystyttäisiin kohdistamaan vahinkoa tuottaviin yksilöihin. Hallintobyrokratiaa saataisiin vähennettyä, kun vahinkoihin voitaisiin puuttua vahinkoperusteisten poikkeuslupien sijaan pyyntiluvilla. Rauhoitusajan muutokseen ei ole lisääntymisbiologiaan liittyvää estettä. Samalla itämeren norpan metsästysaika saataisiin yhtenäistettyä hallin metsästysajan kanssa.

Kohdassa 9 säädettäisiin hallin rauhoitusajasta. Rauhoitusaika pysyisi ennallaan. Voimassa olevan asetuksen 9 kohta on kumottu valtioneuvoston asetuksella metsästysasetuksen 24 §:n 9 kohdan kumoamisesta (147/2016).

Kohdassa 10 säädettäisiin hirven rauhoitusajasta. Syksyn 2017 hirvenmetsästyskaudelle myönnettyistä pyyntiluvista käytettiin noin 83 prosenttia. Lumiolosuhteet hankaloittivat pyyntiä erityisesti Ylä- ja Keski-Lapissa. Pyyntilupien käytön tehostamiseksi hirven kiimarauhoitusta lyhennettäisiin siten, että kiimarauhoitus alkaisi 21.9. ja kestäisi lokakuun toista lauantaita edeltävään päivään. Näin saataisiin lisättyä pyyntipainetta jahtikauden alussa, jolloin lumesta ei ole vielä haittaa. Samalla aikais-tettu metsästysaika laajennettaisiin koskemaan myös Kuusamon ja Taivalkosken kuntia, joiden lumiolosuhteet vastaavat Keski-Lapin lumiolosuhteita.

Kohdassa 21 säädettäisiin teeren rauhoitusajasta. Teeren metsästysaikaa jatkettaisiin koko maassa siten, että lajin metsästys olisi aluekohtaisesti harkitusti mahdollista hyvinä lintuvuosina joulukuun 10 päivään asti. Lainsäädännön puolesta urosteeren talvimetsästys on ollut mahdollista osassa Suomea 1.–20.1., mutta nyt pyyntijaksoa siirrettäisiin tammikuun loppupuolelle (10.–31.1.) haastavampiin lumiolosuhteisiin.

Teerikannan runsaudessa on suuria alueellisia ja jaksottaisia vaihteluja. Rauhoitusajojen muutos vastaisi Suomen metsäkanalintujen hoitosuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä, joissa on esitetty lisättävän joustavuutta teeren metsästysaikaan, jolloin runsastuvien kantojen tarjoamia metsästysmahdollisuuksia pystyttäisiin hyödyntämään nykyistä paremmin.

Kohdassa 22 säädettäisiin metson ja pyyn rauhoitusajasta. Metson metsästysaikaa lyhennettäisiin Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakuntien alueilla kuukaudella loppupäästä eli metsoa saisi metsästää syyskuun 10 päivästä syyskuun loppuun. Maan-käytön voimakkaiden muutosten vuoksi metson elinalueet ovat näillä alueilla selvästi pienentyneet, vaikka tietyillä suppeilla alueilla metsokanta on kasvanutkin.

Muun maan osalta metson metsästysaikaa jatkettaisiin. Nykyisen asetuksen mukaan metsästysaika on 10.9.–31.10. Muutoksen jälkeen metsästysaika olisi 10.9.–10.12. ja lisäksi urosmetson pyyntiin olisi talvimetsästysaika 10.1.–31.1. eli sama kuin uros-teerellä. Pyyn metsästysaikaa jatkettaisiin koko maassa joulukuun 10 päivään asti.

Suomessa on moniin muihin maihin nähden paremmat mahdollisuudet rajoittaa metsästysaikaa lintutilanteen mukaan. Metsästyslain 38 §:n nojalla on säädetty maa- ja metsätalousministeriölle toimivalta kieltää tai rajoittaa metsästyks tilapäisesti enintään kolmen vuoden määräajaksi.

Vuosittain, heinä-elokuun vaihteessa metsästäjät keräävät vapaaehtoistyönä metsäkanalintuhavainnot noin tuhannelta 12 kilometrin pituiselta riistakolmiolta. Havainnot lähetetään sähköisen järjestelmän kautta Luonnonvarakeskukselle, jossa analysoidaan ja tuotetaan tiedot metsäkanalintujen kannan tilasta ja pesintämenestyksestä alueittain.

Viime vuosina Suomen riistakeskus on valmistellut esityksen metsäkanalintujen metsästysajoksi. Luonnonvarakeskuksen sekä maa- ja metsätalousministeriön edustajat ovat olleet valmistelussa mukana. Esityksessä on otettu huomioon riistakolmiolaskentojen tulokset, niihin perustuvat laji- ja aluekohtaiset kantojen kehityksen pitkäaikaisseurannat, arvioitu metsästysverotus sekä muita asiaan liittyviä tietoja. Maa- ja metsätalousministeriö on valmistellut esityksen pohjalta asetusluonnoksen metsäkanalintujen metsästysaikojen rajoittamisesta. Tästä toiminnasta on saatu hyviä kokemuksia. Tarkoitus on vastaavalla tavalla jatkaa myös uuden metsästyslain 38 §:n puitteissakin. Uusi pykälä mahdollistaa tekemään riistakolmiolaskennat sopivaan aikaan sekä antaa mahdollisuuksia muihin metsästyksen rajoituskeinoihin. Metsästysaikojen määrittämistä kehitetään koko ajan automatisoimalla tietojen käsittelyä. Suomen riistakeskus on kehittämässä määrittämisen avuksi tilastomatemaattista mallinnusta, jossa aineistona käytetään riistakolmiolaskennoista saatavia tietoja.

Maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen toimintamalli, jossa heinä-elokuun vaihteessa vapaaehtoisten metsästäjien keräämä riistatieto päättyy nopeasti maa- ja metsätalousministeriön hallintopäätökseksi, mahdollistaa asetetun rauhoitusajan puitteissa metsästyksen säättämisen vallitsevaan alueelliseen tilanteeseen tarkoituksenmukaiseksi.

Viime vuosina kaikkien metsäkanalintujen metsästysaikoja on lyhennetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Urosteeren talvimetsästystä ei ole sallittu ollenkaan, vaikka asetusmuutos on mahdollistanut metsästyksen vuodesta 2014 lähtien. Metsästysvuonna 2016 riekon metsästys kiellettiin koko maassa Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia lukuun ottamatta. Myös teeren, metson ja pyyn metsästystä rajoitettiin useimpien maakuntien alueilla.

Jatkossakin vuosittain tehdään tarkastelu metsäkanalintujen tilasta ja tarvittaessa metsästysaikoja lyhennetään tai kielletään metsästys kokonaan.

Metsäkanalintujen metsästystä rajoittavat myös metsästysseurat, jotka asettavat jäsenilleen saaliskiintiöitä sekä perustavat rauhoitusalueita. Asetetut kiintiöt rajoittavat merkittävästi kanalintujen metsästystä. Metsäkanalintuihin kohdistuvaa metsästyspainetta ovat vähentäneet viime vuosikymmenien aikana metsien laadun ja väestörakenteen muutokset syrjäseuduilla, hirvikärpästen aiheuttama kiusa ja metsästyksen painopisteen siirtyminen sorkkaeläimiin. Metsästyspainetta lisänneitä tekijöitä ovat olleet elintason nousu, metsäautoteiden lisääntyminen sekä paremmat ja tehokkaammat metsästysvälineet. Kuitenkin metsäkanalintuihin kohdistuva metsästyspainetta on kokonaisuudessaan paremminkin vähentynyt kuin kasvanut viime vuosikymmeninä.

Tutkimusten mukaan metsäkanalintujen metsästys painottuu selvästi metsästyskauden alkupuolelle. Todennäköisesti pyyntikauden jatkaminen ei aiheuta suurta metsästyspaineen kasvua. Metsästäjillä on rajoitetusti lomaa ja se käytetään kauden alkupuolella. Myös lyhyt päivän pituus ja lumiolosuhteet rajoittavat loppukauden pyyntiä.

Kohdassa 23 säädettäisiin peltopyynn rauhoitusajasta. Voimassa olevan asetuksen mukaan peltopyyntä saa metsästää syyskuun alusta lokakuun loppuun. Metsästysaika jatkettaisiin joulukuun loppuun asti. Peltopyynn metsästys vaatii pyyntiluvan muualla kuin Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa. Edellä mainituissa maakunnissa on luontainen peltopyykanta, jonka metsästystä rajoitetaan merkittävästi metsästysoikeuden haltijoiden toimesta. Suomessa on paikallisesti merkittävää peltopyynn tarhausta ja siihen liittyvää metsästystoimintaa. Metsästysajan jatkaminen antaisi lisämahdollisuuksia tarhatun peltopyynn metsästyksen eikä sen arvioida vaikuttavan luontaiseen peltopyykantaan kohdistuvaan verotukseen.

Pykälän 2 momentin sääntelyyn tehtäisiin 1 momentin muutosten edellyttämät tekniset tarkistukset. Lisäksi 2 momentin 1 kohdan sääntelyä muutettaisiin hirven metsästysajan osalta siten, että Kuusamon ja Taivalkosken kuntien metsästysaika vastaisi Keski-Lapin maakunnan kuntien metsästysaika.

Pykälän 2 momentin 3 kohdassa säädettäisiin kanadan- ja merihanhen metsästämiseen uusi metsästysaika. Voimassa olevien metsästysaikojen lisäksi näitä lajeja saisi metsästää pelloilta elokuun 10 päivästä elokuun 20 päivään klo 12.00 asti.

Merihanhi on runsaslukuinen laji, jonka kanta on kasvussa. Kanadanhanhi on runsastuva vieraslaji. Kanadan- ja merihanhet ovat suurelta osin muuttovalmiita elokuun alkupuoliskolla, ja osa hanhista lähtee muutolle jo ennen 20.8. alkavaa metsästyskautta. Pyyntin aikaisempi aloittaminen pelloilla ei vaarantaisi metsästyksen ekologista kestävyttä. Pellolle ruokailemaan saapuvat kanadan- ja merihanhet ovat muuttovalmiita poikueyrymiä sekä esiakuisia tai pesimättömiä hanhia, joiden aikaistettu pyynti pelloilta on kannanhallinnan, metsästysmahdollisuuksien tarjoamisen ja erityisesti maatalousvahinkojen torjunnan kannalta perusteltua.

Kanadan- ja merihanhet aiheuttavat paikallisesti merkittäviä vahinkoja maataloudelle erityisesti rannikkoalueen kunnissa. Metsästyksen salliminen pelloilta 10.8. alkaen ja normaalin metsästysajan alkamiseen asti mahdollistaa pyynnin kohdentamisen maatalousvahinkoja aiheuttaviin yksilöihin. Pelloilla toteutettu kanadan- ja merihanhien aikaistettu pyynti tapahtuisi samaan aikaan ja samoilla alueilla sepelkyyhkyn metsästyksen kanssa. Pyyntin rajaaminen pelloilla tapahtuvaksi on perusteltua maatalousvahinkojen torjumisen kannalta.

Kanadan- ja merihanhen metsästyksen salliminen pelloilla 10.8. alkaen vähentäisi riistahallinnolle saapuvien poikkeuslupahakemusten määrää, kun vahinkoja aiheutaviin hanhiin voitaisiin vaikuttaa metsästyksellä.

Kanadanhanhen ja merihanhen metsästystä voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jos se on tarpeen metsästyksen kestävyuden ja tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta. Merihanhen metsästys on kielletty määrääjäksi sisä-

maan kunnissa, jotta kanta leviäisi sisämaan pesimäympäristöihin. Sisämaan metsästysrajoituksen jatkaminen on perusteltua samaan aikaan kun rannikolla runsaslukuisen lajin metsästysaikaa voidaan pidentää pelloille rajattuna. Lisäksi metsästysoikeuden haltijoilla on oikeus rajoittaa lajien metsästystä omalla metsästysalueellaan tarpeen mukaan.

Muilta osin pykälän sääntely vastaisi voimassa olevan pykälän sääntelyä.

4 Vaikutukset

Saalisilmoitusvelvollisuuden laajentuminen parantaisi saalistietoa taantuneiden vesilintujen osalta ja turvaisi siten metsästyksen kestävyttä. Muutos kasvattaisi merkittävästi Suomen riistakeskukseen saapuvien saalisilmoitusten määrää sekä Oma riista-palvelun kautta että paperilomakkeella. Painopisteen saalisilmoituksissa on tarkoitus olla sähköisissä ilmoituksissa, mikä tarkoittaa nopeaa kehittämistarvetta ja sen riittävää resursointia riistahallinnon sähköisissä järjestelmissä.

Saalistiedon keruun kannalta on aivan keskeistä, että metsästäjäkunnalle perustellaan ja tiedotetaan selkeästi syyt ja tarve riistavesilintujen varsin laajalle pakolliselle saalisilmoitukselle. Toisaalta riistavesilintukantojen taantuminen on jo varsin hyvin metsästäjien tiedossa. Tarkentuvan riistatiedon perusteella voidaan välttää turhia rajoituksia ja toisaalta kohdentaa tarpeelliset metsästysrajoitukset oikein erityisesti taantuvien riistalajien osalta.

Lisäys metsästyksen johtajan läsnäolovelvoitteesta seuruemetsästyksessä selkeyttäisi sääntelyä. Seuruemetsästyksessä johtaja on tarpeen, jotta voidaan varmistua erityisesti metsästystapahtuman turvallisuudesta toteutuksesta. Metsästyksen johtajan läsnäolo ja tehtävien määrittäminen suden, ahman, karhun ja ilveksen metsästyksessä edesauttaa metsästyksen turvallista toteuttamista sekä lupaehtojen ja metsästyslainsäädännön noudattamista.

Oravan, kärpän ja näädän metsästysajan pidennys vähentäisi hallintobyrokratiaa, koska vahinkoa tuottaviin yksilöihin voitaisiin puuttua nykyistä joustavammin.

Itämerennorpan metsästysajan muutoksella edistettäisiin taloudellisen ja sosiaalisen kestävyuden toteutumista. Muutoksen myötä pyyntiä pystyttäisiin kohdistamaan erityisesti kalataloudelle vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin, jolloin vahinkojen määrän voidaan olettaa vähenevän. Metsästysajan muutos ei vaikuta itämerennorpan kannan tilaan, koska saalismäärää säädellään vuosittaisen asetettavan kiintiön ja myönnettävien pyyntilupien nojalla.

Hirven metsästysajan muutos tehostaisi myönnettyjen pyyntilupien käyttöä ja vähentäisi siten osaltaan metsätuhoja. Kiimarauhoituksen lyhentäminen voi kuitenkin häiritä hirvien lisääntymistä ja lykätä naarashirvien tiinehtymistä.

Metson, teeren ja pyyn metsästysajan pidennykset luovat metsästysmahdollisuuksia kestävyttä vaarantamatta. Pidennyksillä ei katsota olevan vaikutusta lajien kantoihin, koska vuosittain tehtävien riistakolmiolaskentojen ja niiden tuloksiin pohjautuvien tarkastelujen pohjalta maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään kulloiseenkin tilanteeseen tarkoituksenmukaiset metsästysajat. Tutkimusten mukaan

metsäkanalintujen metsästys painottuu selvästi metsästyskauden alkuun. Jatkokauden metsästyspainetta vähentävät myös päivän pituuden lyheneminen, sää- ja lumiolo-suhteet, pyynnin kohdistuminen muihin riistaeläimiin sekä pyynti-innon laimeneminen metsästyskauden lopulla. Kanalintuja on yleensä vaikeampi saada myöhemmin syksyllä, koska ne muuttuvat syksyn mittaan aremmiksi. Pitempi metsästysaika ei välttämättä lisää metsäkanalintujen pyyntiin käytettävien metsästyspäivien määrää, koska pitkä metsästysaika todennäköisesti jakaa metsästäjän kanalinnun pyyntiin käyttämänsä päivät vain pitemmälle jaksolle.

Lisääntyvien metsästysmahdollisuuksien kautta metsäkanalintujen asema riistataloudessa tulisi kasvamaan. Tällä olisi positiivisia vaikutuksia metsäkanalintujen elinympäristöjen huomioimiseen metsätaloudessa, joka osaltaan tukisi laajemmin metsäluonnon monimuotoisuuden säilymistä. Esitys lisäisi myös intoa vapaaehtoistoimintana tehtävien riistalaskentojen toteuttamiseen ja parantaisi laskentojen kattavuutta. Metsäkanalintujen metsästysaikojen muutoksella olisi myös aluetaloudellisia vaikutuksia erityisesti harvaan asutulla maaseudulla. Taloudellisen kasvun vaikutukset syntyvät majoitus- ja ravintolapalveluiden käytön lisäyksestä ajankohtana, jolloin muu matkailutoiminta on verrattain vähäistä. Muutos lisäisi jonkin verran myös Metsähallituksen lupatuloja. Muutokset edistäisivät riistapolitiikan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita, jossa yhtenä tavoitteena on lisätä riistatalouden luomaa hyvinvointia. Muutoksilla ei kuitenkaan vaaranneta riistakantojen elinvoimaisuutta, mikä varmistetaan hyvällä kannan seurannalla ja vuosittaisella metsästysaikojen tarkastelulla.

Peltopyynnin metsästysajan pidentämisen ei nähdä vaikuttavan kotoperäiseen itäisen alalajin luontaiseen peltopyykantaan kohdistuvaan verotukseen. Alkuperäinen peltopyy on erittäin arvostettua ja paikallista riistaa, jonka metsästystä metsästysseurat säätelevät voimakkaasti eikä muutoksella olisi vaikutuksia tähän. Tarhattua peltopyytä metsästetään merkittäviä määriä riistatiloilla, joilla ei pääsääntöisesti ole luontaista itäistä alalajia olevaa kantaa vaan kanta on jatkuvien istutusten varassa tai toiminnassa käytetään läntistä alalajia, kunnes itäisen alalajin tarhakanta on riittävän runsas. Metsästysajan pidentäminen antaa lisää mahdollisuuksia tarhatun ja metsästystarkoitukseen istutetun peltopyynnin hyödyntämiseen riista-alan yrittäjille ja parantaa siten alan elinkeinomahdollisuuksia ja hyvinvointia.

Kanadan- ja merihanhen metsästyksen salliminen pelloilta 10.8. alkaen johtaa merkittäviin vaikutuksiin kanadan- ja merihanhen metsästyskäytäntöihin, koska pyyntiin pääsee samanaikaisesti sepelkyyhkyn metsästyksen kanssa ja mahdollisia loppukesän maatalousvahinkoja pääsee ennaltaehkäisemään ilman poikkeuslupaa. Kanadan- ja merihanhen metsästyspainetta siirtynee pelloille muutoksen seurauksena. Muutos tarjoaa uusia metsästysmahdollisuuksia sekä vähentää vahinkoja ja siten vaikuttaa positiivisesti sekä riista- että maatalouteen. Muutos saattaa vaikuttaa hanhien paikalliseen liikkumiseen ja esiintymiseen pelloilla, mikä saattaa aiheuttaa jossain määrin paikallisia ristiriitoja. Näiden mahdollisten negatiivisten vaikutusten merkitys on kuitenkin pieni verrattuna muutoksen positiivisiin vaikutuksiin.

5 Asian valmistelu

Asetusesitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa.

Asetusehdotus annettiin lausunolle 13.2.2018 päivätyllä pyynnöllä ja se oli nähtävillä myös maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilla. Lausuntoa pyydettiin

Lausuntoja annettiin xx kappaletta. Niiden pohjalta asetusesitystä ...

6 Laintarkastus

7 Voimaantulo

Asetus esitetään tulevaksi voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018. Asetuksen 5 a §:n 1 ja 2 momentti tulisivat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä elokuuta 2019.

